

भासकः-सिका, भासकः-सिका, विभसिषकः-षिका, बाभासकः-सिका ;

भसिता-त्री, भासयिता-त्री, विभसिषिता-त्री, बाभसिता-त्री ;

¹बप्सत्-बप्सतौ-बप्सतः, ²भासयन्-न्ती-ती, विभसिषन्-न्ती-ती ;

भसिष्यन्-न्ती-ती, भासयिष्यन्-न्ती-ती, विभसिषिष्यन्-न्ती-ती ;

इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि आदादिककशतिवत् (178) ज्ञेयानि ।

³नभः, ⁴भस्म, ⁵भस्त्रम्, ⁶भसत् इतीमानि रूपाण्यस्माद् भवन्तीति विशेषः ।

(1153) "भा दीप्तौ" (II-अदादिः-1051. अक. अनि. पर.)

⁷भायकः-यिका, ⁸भापकः-षिका, विभासकः-सिका, बाभायकः-यिका ;

भाता-भात्री, भापयिता-त्री, विभासिता-त्री, बाभायिता-त्री ;

1. शतरि, शपि, तस्य 'जुहोत्यादिभ्यः—' (2-4-75) इति इच्छः । 'श्लौ' (6-1-10) इति द्विवचनम् । 'घसिभसोर्हलि च' (6-4-100) इति उपधा-ऽकारलोपः । 'खरि च' (8-4-55) इति भकारस्य चत्वेन पकारः । अभ्यासे हलादिशेषजश्वादिभ्यः ।
2. भक्षणार्थकत्वे, 'निगणचलनार्थेभ्यः—' (1-3-87) इति ण्यन्तात् कर्तृगामिन्यपि क्रियाफले परस्मैपदमेव । दीप्त्याद्यर्थकत्वे, छान्दसत्वात् दृष्टानुविध्याश्रयणे वा शानजन्तेऽपि भासयमानः इति रूपं साध्वेवेत्यपि बोध्यम् ।
3. न बभस्ति इति नभः = आकाशः । नञ्पूर्वादस्मात् 'अन्येभ्योऽपि दृश्यते' (3-2-178) इति क्विपि सकारस्य रुत्वे विसर्गे च रूपमिति आत्रेयादयः साधयन्तीति माधवधातुवृत्तौ दृश्यते । अत्र बाहुलकात् नञ्समासे नलोपाभाव इति बोध्यम् ।
4. भाषायामपि, 'अन्येभ्योऽपि दृश्यन्ते' (3-2-75) इति मनिन्प्रत्यये 'नेइ वशि कृति' (7-2-8) इतीग्निषेधे रूपमेवम् । 'भूतेऽपि दृश्यन्ते' (3-3-2) इति भूते-ऽयं प्रत्ययः । भसितम् = भस्म ।
5. 'हुयामाश्रुभसिभ्यस्त्रन्' (द. उ. 8-84) इति त्रन्प्रत्यये रूपमेवम् । 'तितुन्नत—' (7-2-9) इतीग्निषेधः । बभस्तीति भस्त्रम् = चर्म, उदरं च ।
6. 'शृद्धभसोऽदिः' (द. उ. 6-42) इत्यदिप्रत्यये रूपमेवम् । बभस्ति, भस्यते वा तस्मिन् आहार इति भसत् = आमाशयस्थानम् ।
7. 'आतो युक्चिण्कृतोः' (7-3-33) इति युगागमः । एवं घञि, णमुत्यपि ज्ञेयम् ।
8. ण्यन्ते सर्वत्र, आदन्तलक्षणः पुगागमो ज्ञेयः ।